

DIEM Akustik

Tonal struktur og
skalaer

Litt.: Cook kap. 15

Tonal struktur og reference

- Når vi lytter til musik, benytter vi tonal struktur til at sætte i system
- En heltoneskala er ikke refereret, da den består af ens intervaller hele vejen op.
- Filmmusik: undervandsscener, drømme (ingen reference)
- En diatonisk skalas forskellige intervaller gør os i stand til at vurdere den absolut (ledetoner, tritonus, kvart-kvint-forudhold osv.)

Skala-typer

- Bemærk forskellen mellem skalaerne
- Pentatone skalaen er meget nem at referere, da den har store intervaller
- Alle kulturer har refererende skalaer

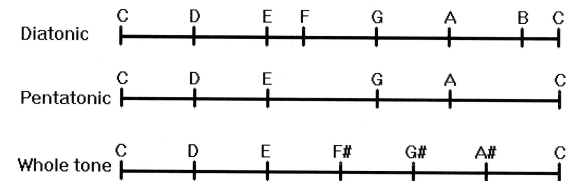

Figure 15.1 Plot of spacings between the notes of the diatonic (top), pentatonic (center), and whole tone (bottom) scales.

Reference kan snydes

- En skala kan strækkes, så vi mister "fodfæstet" og danner en ny reference (-toneart)

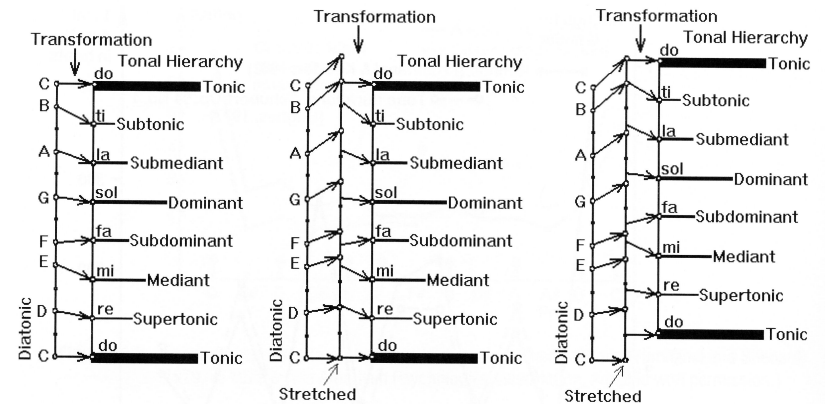

Figure 15.7 (a) Diatonic scale. (b) Stretched scale. (c) Stretched scale.

Toner i musikalsk kontekst

- Et stykke musik spilles
- Bagefter spilles én tone ad gangen og familieskabet med musikken beskrives
- Musikalsk trænede testpersoner ->
- Lille forskel på opad, eller nedadgående bevægelse

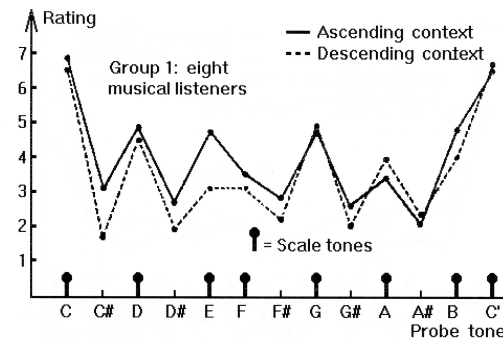

Figure 15.2 Group 1 responses to probe tones in diatonic contexts. (From Krumhansl and Shepard, 1979. © 1979 by the American Psychological Association. Adapted with permission.)

...fortsat

- Gruppe 2: mellemtrænede
- Gruppe 3: ikke musikalsk trænede

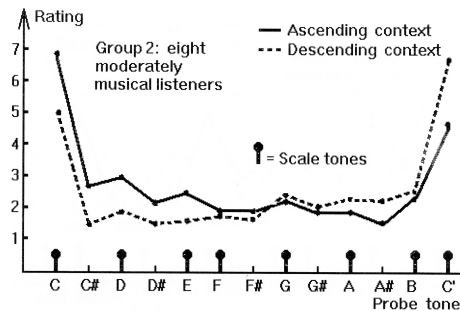

Figure 15.3 Group 2 responses to probe tones in diatonic contexts. (From Krumhansl and Shepard, 1979. © 1979 by the American Psychological Association. Adapted with permission.)

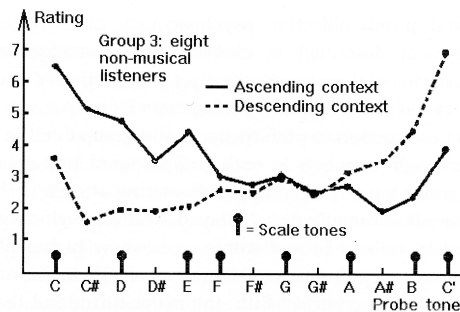

Figure 15.4 Group 3 responses to probe tones in diatonic contexts. (From Krumhansl and Shepard, 1979. © 1979 by the American Psychological Association. Adapted with permission.)

Tonalitet og hyppighed

- Schubert: opus 94 i G-dur
- Kombination af tonalitet og hyppighed
- Dur/moll forskelle meget tydelige

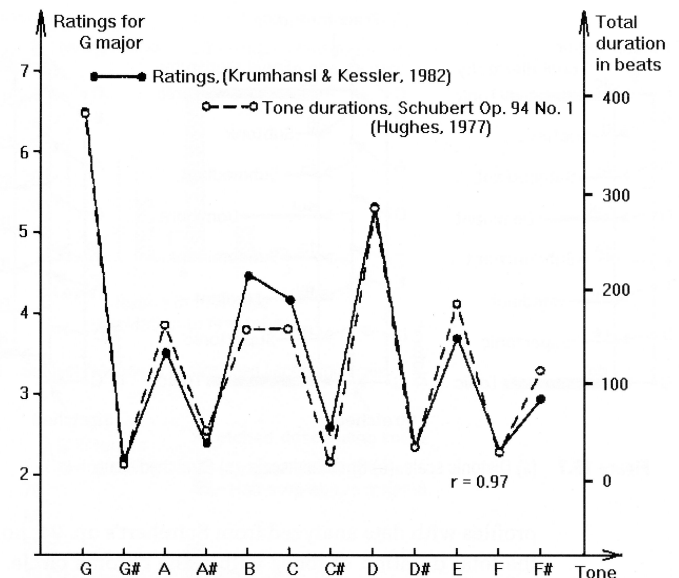

Figure 15.6 Data of Krumhansl and Kessler experiments, compared with an analysis of Schubert's op. 94, no. 1. (From Krumhansl, 1985.)

Andre kulturer

- Der findes andre kulturer med hver deres refererende skalaer og tonale strukturer
- Forsøg har vist at vores meget let kan forstås af andre kulturer. Er vores den mest "rigtige"?
- Popmusik lyder efterhånden ens i hele verden.....
- Øvelse 1: Lav tre melodier i hhv. diatonisk, pentaton og heltoneskala, med modulerende halvslutning. Undersøg mulighederne for at skabe spænding og afspænding
- Øvelse 2: Spil melodierne for hinanden, og lav forsøget fra bogen vedr. genkendelse af toner. Hvilke kvaliteter har de forskellige typer skala?